

GRUNDLAGSDOKUMENT

Pædagogisk profil på Roskilde Universitet

Roskilde Universitets pædagogiske tilgang bygger på studenterstyret læring. Det betyder at de studerende forventes aktivt og engageret at deltage i tilrettelæggelsen og gennemførelsen af læringsprocesserne i samarbejde med universitets undervisere. Den studenterstyrede læring er særligt fremtrædende i det problemorienterede projektarbejde, men også i de forskellige former for seminarer, laboratorieøvelser, feltarbejde og lignende, samt på studiernes kurser stræbes efter en høj grad af studenterinvolvering og -styring.

Projektarbejdet er en konsekvent form for forskningsbaseret uddannelse, fordi de studerende lærer at anvende fagenes videnskabelige metoder til selvstændigt at identificere og undersøge afgrænsede vidensproblemstillinger, ofte med udgangspunkt i konkrete problemer fra virkelighedens verden. Disse problemstillinger bearbejdes gennem teoretiske analyser og empiriske studier der er videnskabsteoretisk reflekterede og metodisk funderede.

De studerende er aktivt involverede i projektarbejde og øvrige undervisningsaktiviteter. De giver løbende feedback til hinanden og til deres undervisere (både i relation til undervisning og vejledning). De tager kritisk og involveret stilling til det faglige indhold og organiseringen af deres studieaktiviteter.

Grundlæggende principper

RUC's pædagogiske profil bygger på en række principper, der karakteriserer organiseringen af undervisningen. De fungerer som ledetråde i den løbende refleksion over og tilrettelæggelse af undervisningen. Studienævn, kursusansvarlige og undervisere har frihed til, sammen med de studerende, at eksperimentere og udvikle arbejdsformer og praksisser, men er samtidig forpligtede i forhold til disse principper.

Det er universitetets ansvar, at de studerende progressivt tilegner sig de færdigheder der kræves, idet undervisere fungerer som aktive sparringspartnere for de studerende i deres læringsforløb. Studielede og studienævn sørger for de pædagogiske rammer og det faglige indhold som bedst muligt understøtter de studerendes læringsforløb.

1. Projektarbejde

Projektarbejdet er en organiseringsform og en ramme for læring. Det er en studiearbejdsform hvor de studerende i fællesskab arbejder på at udvikle og formulere et relevant vidensproblem, og på baggrund heraf tilegner sig viden og gennemfører undersøgelser knyttet til problemet og endelig formidler de opnåede resultater. De studerende styrer processen under vejledning og de opnår en dybere faglighed

fordi de selv skal opsøge, udfolde og vurdere de metoder og teorier de gør brug af. De læringsteoretiske begrundelser for projektarbejdet er, at det fremmer motivation og engagement i studieaktiviteterne, at det bringer de studerende til aktivt at opbygge egen viden i stedet for blot at overtage den, og at der derfor skabes basis for dybere erkendelsesmæssig læring. Hertil kommer at de studerende undervejs lærer at give og modtage formativ feedback.

2. Problemorientering

Projektarbejdet på Roskilde Universitet er problemorienteret. Det retter sig mod at identificere, belyse, forstå, forklare og løse problemer. Et problem kan defineres på mange måder og tage forskellig form inden for forskellige faglige områder. Ligeledes kan der arbejdes med problemer på forskellige måder, fx med mere eller mindre kvalitative eller kvantitative tilgange, induktiv eller deduktive tilgange – og med kombinationer heraf. Det problemorienterede projektarbejde har den videnskabelige undersøgelse som forbillede. Det tager afsæt i et vidensproblem der undersøges ved hjælp relevante videnskabelige metoder inden for rammerne af akademisk praksis. Det læringsteoretiske hovedargument for en problemorienteret tilgang er, at det er meningsfuldt og motiverende at arbejde med konkrete vidensproblemer og -problemstillinger, hvad enten de er af mere teoretisk eller empirisk karakter. Det handler både om selv at være med til at opbygge viden og at denne viden ofte kan være til gavn uden for universitetet.

3. Tværfaglighed

Problemer går ofte på tværs af faggrænser. Derfor er det en forventning, at det problemorienterede projektarbejde er tværfagligt og integrerer forskellige fagligheder og videnskaber. Her kommer forskellige faglige tilgange i dialog med hinanden, beriger hinanden og udfordrer hinandens perspektiver (jf. Grundlagsdokument om tværfaglighed) med henblik på at de studerende bedre forstår, analyserer og løser det problem de har formuleret og arbejdet med. Samtidig er målet at kunne reflektere over det enkelte fag. De enkelte fags historiske og institutionelle rammer skal ikke sætte snævre grænser for hvilke spørgsmål der kan stilles, eller hvilke teoretiske og metodiske greb der kan anvendes. Den tværfaglige tilgang udfordrer traditionelle tilgange til universitetsuddannelse, som prioriterer discipliner og fag.

4. Deltagerstyring

Roskilde Universitets tilgang til uddannelser er, at de skal være deltagerstyrede. Studerende og undervisere har et fælles ansvar for organisering og gennemførelsen af undervisningen. I projektarbejdet

vælger studerende de problemer der skal arbejdes med og de materialer og metoder som skal inddrages. Det sker ved at de studerende selv formulerer problemet og selvstændigt foretager litteratursøgning og metodeafgrænsning med vejlederen som sparringspartner.

I forbindelse med kursusorganiserede aktiviteter er læringsforløbet mere fagstruktureret og styres i høj grad af underviserne. Overalt forventes det at de studerende inddrages og deltager aktivt, og underviserne har derfor et ansvar for at rammerne lægger op til studenterinddragelse. Deltagelsen er et samspil mellem studerende og underviser. Fra et læringsteoretisk synspunkt er det afgørende, at de studerende tager ansvar for deres læring og uddannelse, fordi det højner motivationen og skaber et bedre læringsudbytte, og fordi deltagelse og ansvarlighed fremmer selvstændighed og analytiske og refleksive kompetencer. Deltagerstyringen understreger endvidere universitetets rolle i udviklingen af ansvarlige og handlingsorienterede borgere i et komplekst demokratisk samfund.

5. Eksemplaritet

Projekter og kurser skal ikke forstås som enkeltstående og uafhængige aktiviteter. I forbindelse med problemformulering og projektarbejde skal de studerende og deres vejleder sørge for at problemet fungerer som et eksempel og som sådan forbindes med andre fænomener, der kan behandles med fagligt tilsvarende teorier og metoder. Når Roskilde Universitet har eksemplaritet som et bærende princip betyder det, at eksemplet studeres i dybden og bredden på en måde hvor det udvikler de studerendes indsigt i og overblik over de givne faglige felters forskningsmæssige praksisser, metoder og teorier. Fagligheden udvikles gennem aktiviteter der går i dybden med enkeltelementer, ofte i et anvendelsesperspektiv, hvorved metode og procesbevidsthed kan overføres til nye problemstillinger. Eksemplaritet udgør en alternativ pædagogisk tilgang til hvordan de faglige kompetencer skal opbygges hos de enkelte studerende i et uddannelsesforløb. I en verden med mere og mere viden søges læringen ikke styret af fagets traditionelle indre logik, men af hvad den faglige problemstilling etablerer af videns- og færdighedsbehov hos de studerende.

6. Gruppearbejde

Projektarbejdet foregår i grupper, ligesom grupper benyttes i anden undervisning til fx læsegrupper og mindre gruppeopgaver. Gruppearbejdet betyder, at den enkeltes interesser skal afstemmes med andres, og det udfordrer til vedvarende dialog og forhandling. Det handler om at fremme individuelle og kollektive erkendelsesprocesser og samarbejde. De læringsmæssige hovedargumenter for gruppearbejdet lig-

ger i at grupper indholdsmæssigt og metodisk kan belyse et problem mere omfattende og dybdegående end den enkelte studerende kan alene, ligesom der gennem de faglige diskussioner i gruppen foregår en gensidig læreproces. Det er centralt, at de studerende oplever at de kan bidrage med forskellige vinkler og, at diversiteten i gruppen i sig selv skaber læring og kreativitet, fordi diversitet og mangfoldighed styrker den refleksive evne. Gennem en oplevelse af forskellighed erfarer den enkelte, at eksisterende antagelser og indlysende sandheder kan anfægtes. Det er et stærkt grundlag for at den enkelte studerende udvikler faglighed, refleksivitet og evne til at tage aktivt del i de udfordringer vi står over for – som individer og som samfund.

7. Internationalt indblik og udsyn

Roskilde Universitet lægger vægt på at alle uddannelser har en international orientering. Integration af internationale, interkulturelle og globale aspekter er centrale i tilrettelæggelsen og afviklingen af den forskningsbaserede undervisning og uddannelse og er stærkt funderet på forskningens kulturelle og historisk indlejrede internationale udsyn. Uddannelser med international orientering sætter de studerende i stand til at deltage i en kompleks hverdag på et internationalt orienteret arbejdsmarked og styrker deres evne til at forstå og handle på globale problemstillinger. Gennem det faglige stof, netværk og møder med internationale forskere og medstuderende tilegner de studerende sig perspektiver på problemstillinger der går på tværs af discipliner, landegrænser, kultur, sprog og nationalitet. Derudover udvikler de studerende, i takt med deres evne til at identificere, analysere og reflektere over globale udfordringer og nationale og regionale forskelle, yderligere interkulturelle kompetencer. Målet er således at opbygge global bevidsthed og medborgerskab, interkulturel forståelse og kommunikation, kritisk engagement, samt tolerance og respekt gennem viden og indsigt.

GRUNDLAGSDOKUMENTER

Tre grundlagsdokumenter beskriver RUC's filosofi og praksis på centrale områder:

- [Pædagogisk profil](#)
- [Forskningsbaseret uddannelse](#)
- [Tværfaglighed](#)

Dokumenterne udgør et fælles fundament for uddannelser på tværs af universitetet.

